

POŚLANIEC

MESSENGER
POLSKO-KATOLICKIEGO KOŚCIOŁA

Published weekly by Rev. Joseph Zielonko. — 74 13th Ave.

"Entered as second-class matter August 20th 1924 at the post office at Newark, New Jersey, under the Act of March 3, 1879."

Subscription per annum \$2.00 — Single copy 3 cents
Przedpłata rocznie \$2.00. — Pojedynczy nr. 3 centy

Vol. II. Newark, N. J. Sunday — Niedziela December 28-th 1924 No.52

O BOŻE ZBUDŹ.

O Boże zbudź nasz lud,
Niech głos usłyszysz Twój
Zawołaj martwych uczyni cud,
Zbudź drogi naród mój.
O zbudź, o zbudź, O Boże zbudź nasz
lud,
Spuść łaski Twojej na nas deszcz,
daj prawdy Twojej głód.
O Boże, zbudź lud mój,
Bo wielu duchem śpią,
życia świętego wskaż nam zdrój,
Męstwo twórz siłą Twą.
O zbudź itd.
A w dziatkach Boże Twych,
Rozniecaj święty żar,
Niech chodzą w czystych śladach
Twych,
Którś zostawił nam.
O zbudź itd.
O Boże w sercach nam,
Świątynię zbudować ehciej,
Zamieszkać w nich i króluj tam,
Rządź podług woli Twej.
O zbudź itd.

JESZCZE O JĘZYKU ŁACIŃSKIM.

Piśmiennictwo kościelne zachodu
wprzeciwstawianiu do wschodniego,
nosi w 3im wieku osobne, właściwe
znamię. Zamiast greckiego poczyna

wchodzić w użycie język łaciński. Do
najzdolniejszych pisarzy w języku ła-
cińskim, należy Kwintus Septimius
Florens Tertuljan, syn wyższego ofi-
cera, ur. w Kartaginie około r. 160.
Wykształcony bardzo starannie, za-
słynął jako mówca i znakomity znaw-
ca praw rzymskich. Z początku upra-
wiał adwokaturę, lecz po swem na-
wróceniu się na chrystjanizm [przed
r. 197] porzucił to zajęcie i został ka-
płanem (chrześcijańskim). Na obronę
i ugruntowanie nowej wiary, rozwinął
bardzo ożywioną piśmienniczą dzia-
łalność.

Tertuljan jest jednym z najplod-
niejszych, a zarazem najoryginalniej-
szych i najbardziej indywidualnych
pisarzy łacińskich. Jego to niezmierną
zasługą jest to, że on pierwszy na-
głał łącznie do nowych pojęć i tym spo-
sobem dopomógł zachodniemu chrześ-
cijaństwu do wytworzenia swego ko-
ścielnego języka łacińskiego.

Znajomość dzieł tego pisarza jest
doniosłej wagi tak dla teologa, jak i
kaznodziel. Lecz aby wydobyć ziarno
z pod stylistycznej powłoki, gdzie ży-
wa wyobraźnia góruje niekiedy nad
logiką, a treściwa obfitość nad do-
brym smakiem, niedosyć czytać go po-
bieżnie. Zazwyczaj skarb zawarty w
pismach Tertuljana, daje się poznać
ledwie przy trzecim albo nawet czwa-

rtem czytaniu, i wtedy dopiero czytelnik widzi się sowicie wynagrodzonym za poniesione trudy. św. Cyprjan, nazywał Tertuljona swym mistrzem i nauczycielem; Sławni francuscy mówcy, Bourdaloue i Bossuet zwłaszcza ostatni, z tego źródła, czerpali mnóstwo swych najpiękniejszych myśli.

Treść pism Tertuljona, jest bardzo liczna i obszerna. — W polskiem tłumaczeniu mamy poezje Tertuljana w dziełku pisma ks. B. Ostrzykowskiego; w „Przyjacielu Chrześcijańskiej Prawo- Apologetyka w „Obronie Prawdy”.

Tertuljan dziś czczony jest przez kościół rzymsko-katolicki, jako ojciec i doktor Kościoła. Ale ten kościół rzymsko-katolicki dziś w niczem nienaśladuje pierwotnych ojców Kościoła.

Tertuljan w książce Ad interum libri duo” upomina żonę swoją, aby po

Zwyczajem u wszystkich jest, że składają sobie życzenia i upominki.

„Posłaniec” jako posłaniec, spodziewa się też upominku, czyli prezentu, a mianowicie prosi wszystkich czytelników, aby opłacili zaległą prenumera- tę; na nowo odnowili prenumeratę i starali się pozyskać nowych czytelników.

Z góry za ten dar świąteczny wszystkim składa dzięki: Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku życzy,

Posłaniec.

PORZĄDEK NABOŻEŃSTW W POLSKO-KATOLICKIM KOŚCILE

Na rogu ulic Wilsey i Warren.

Msza pasterska o godzinie 12 w nocy z Środy na Czwartek.

Czwartek, jako pierwszy dzień świąt: 1-sza msza z rana o 9-ej, suma o 11-ej przed południem.

W Piątek Msza św. o 10 rano. Nieszpory o 7:30 wieczorem.

Wszystkie nabożeństwa w naszym ojczytym języku polskim — bo dla Polaków. Proszeni są wszyscy.

BACKER'S TOGGERY SHOP

Najmodniejsze Ubrania męskie, kapelusze i wszelka galanterja.

184 Ferry St., Newark, N. J.

JAN PORZEZIŃSKI

Polska Buczeria

298 — 15-th Ave. Newark, N. J.

Dentysta

ELI GILMAN, D. D. S.

Springfield Ave. cor High St.

Tel. Market 0269

Wesołych Świąt i Szczęśliwego

Nowego Roku

JÓZEF GAJDZIK

Sklep Spożywczy i Delikatesy

311 Norfolk St. Newark, N. J.

Telefon Market 6149

ADOLF KLEIN

Wybór mebli, pieców i nakryć na podłogę za gotówkę i na łatwe spłaty dla

każdego. Mówimy po polsku.

126 Springfield Avenue

HENRYK ŚLAWEK

Polski Zakład Artystyczny

Fotograficzny

142 Ferry St. przy Monroe St.

LEON GÓRSKI

Biuro Realnościowe. Gospoda

i Restauracja

Pokoje do wynajęcia dla panów.

48 SO. ORANGE AVENUE

jego śmierci trwała w czystości, albo też aby wyszła za mąż jedynie za chrześcijanina.

Kościół rzymsko-katolicki od czasów papieża Grzegorza VII każe podlić wszystkie niewiasty i wprowadził od Mahometan utrzymywanie hare-mów przy plebanjach. Turcy bogaci, utrzymują swoje huryski na własny koszt — huryski plebanijne, muszą utrzymywać rzesze robotników i żadnej z tąd korzyści nie mają.

Kościół rzymsko-katolicki czci tych którzy pracowali nad stworzeniem liturgji i języka łacińskiego, ten sam rzymsko-katolicki kościół prześladowa, i poniewiera kapłanów Polsko-Katolickich za to, że dla swego Narodu Polskiego w Ameryce i Polsce tworzą polską liturgję i polski język.

Rodacy! pocznijcie się zastanawiać nad historycznymi prawdami.

Chryścjanizm zapoczątkowany w Palestynie, rozwinął się w Grecji, na półwyspie bałkańskim, w małej Azji i Afryce. Języki liturgiczne były: Grecki, Syryjski, Obrządek Wschodni a więc taki jaki jest dziś u Greków. Według tych obrządków odprawiano nabożeństwa i w języku Greckim w Rzymie.

Przy końcu 3-go wieku poczyną się przyjmować język łaciński, zapoczątkowany przez Minucjusza Feliksa Tertuljona, Ambrożego i innych.

Msza łacińska dopiero urzędownie zaprowadzoną została w ósmym wieku.

Dziś rzymscy księża uczą, że msza w języku niełacińskim jest nic nie warta, a słuchacze pójdą za to do piekła itd. itd.

Jeżeli to było prawdą, to w takim razie wszyscy ci z rzymskiego kościoła pierwotni chrześcijanie i święci do ósmego wieku razem z Apostołami musieliby być w piekle, bo nie słyszeli łacińskiej Mszy tylko Grecką.

Tak kłamać, lud oszukiwać i upad-

Tel. Mulberry 4586

DR. A. ALTOUNIAN

Specjalista w chorobach żeńskich. Leczy choroby zakaźne. Gwarancją 20-letnie doświadczenie i tysiące wyleczonych pacjentów. Godziny przyjęć od 9—11 rano 2—4 po południu 7—9 wieczór.

42 Brejnthal Place blisko Court House
Newark, N. J.

Tel. Bergen 3483.

DR. LEON BANACH

2834 Hudson Boulevard Jersey City

Tel. Market 5048

H. HANDELMAN

Jedyny gwarantowany w mieście skład wszelkich Futur.

Reperacja, przerabianie naszą specjalnością

63 So. Orange Ave.,..... Newark, N. J.

KAROL MAROŃSKI

Polska Restauracja.

Śniadania, obiady, kolacje, przekąski i chłodne napoje w każdej porze dnia.

Ceny umiarkowane

32 Jackson St., Newark, N. J.

Telefon Bigelow 5117

Wielkie tanioci w budynkach, Dobra okazja dla Polaków. 2 domy poje-dyncze lota 25 x 90 w Irvington, N. J. za \$5,300, wpłaty \$2,800.

3 familijny dom, 17 pokoi, nowoczesne urządzenie; 3 garaże, lota 29-42x107 za \$19,500, wpłata \$4,300.

5 fam. dom, 22 pokoje \$15,500. Wpłata \$4,500.

Wiele innych domów i interesów na bardzo dogodnych warunkach do sprzedania.

ST. KONIOR

Real Estate & Broker

584 Grove St., Irvington, N. J.

lać, mogą tylko rzymsko-katolicy księża. Nieuki, prostacy, oszucci i wyzuci z wszelkiej uczciwości brudaszy — bronią i pod rzymskie plugawe jarzmo nieuświadomione masy wgniają.

Wzywam was wszystkich do badania prawdy, do studjowania historii Kościoła, a przekonacie się wszyscy jak Was plugawiono, wyzyskiwano i oszukiwano.

Czas zerwać z niewolą, a wszelki brud oczyścić.

JAK POGODZIĆ POJĘCIE NARODOWOŚCI Z POJĘCIEM POWSZECHNOŚCI KOŚCIOŁA?

Napisał ks. Andrzej Husano.

Podobnie więc jak wybrany jest jeden człowiek, jeden kapłan dla wszystkich innych ludzi tego samego narodu, dla wszystkich innych kapłanów tegoż kościoła, tak też i naród jeden, dzięki onemu wybrańcowi Bożemu jest wybrany dla innych narodów dla całej ludzkości. Kościół więc prawdziwie Chrystusowy i prawdziwie Boży jest i narodowy i powszechny czyli katolicki. A przez usta swego proroka Bóg powiada: I posyłam Cię nie do ludzi nieznanego języka i obcej mo wy, ale do braci twoich.

W czym aż nadto wyraźnie przebiega się cecha narodowa Kościoła Bożego albo na innem miejscu. Proroka z pośród braci twojej wzbudzi tobie Pan jako i mię, onego słuchać będziecie. Ponieważ zaś wiele jest narodów i wiele kościołów, ale Bóg jest jeden i ludzkość jedna, przeto i Kościół Narodowy, któryby był jednocześnie kościołem powszechnym może być tylko jeden.

Wszystkie zaś kościoły państwa jakie były w czasach nam znanych i jakie dzisiaj są, mogą być uważane jako fałszyfkaty, imitacje mniej lub wię

Fonografy, Rolki, Polskie Rekordy Samogrające Fortepiany „Pianola” po niżonych cenach i na bardzo dogodnych warunkach

A. J. CUNNINGHAM, Inc.

3 Belmont Ave., przy Springfield Ave.

Nowo otwarta

POLSKA GROSERNIA I DELIKATESY

Zawsze świeże artykuły spożywcze
Upraszam Szanowną Polonję o zakupy w moim sklepie
ST. KEMPSKI
280 W. Kinney Street

Phone Market 4540

FRANK L. ADAM

Asekuruję domy, okna wystawowe, Automobile, piece parowe oraz wszelkie inne interesa.

772 Broad Street, Newark, N. J.
United States Savings Bank Bldg.

STEFAN KOWALSKI

STAIRS MAKER

28 Beacon St.

A. KOŚCIUKOW

Budowniczy i Kontraktor

Buduje i przerabia domy, garaże
14 Highland Terrace, Irvington, N. J.

Phone Waverly 3768

Jeżeli chcesz uprzyjemnić swój dom, to odwiedź nasz skład fonografów, Vle troli; posiadamy rolki i rekordy w różnych językach.

Ceny przystępne, usługa grzeczna

L. & R. KORN

162 Prince St., Newark, N. J.

cej udatne surrogaty tego prawdziwego kościoła Bożego narodowego i powszechnego, który niegdyś był w zaradku naszego świata i znowuż będzie, gdy ten świat, ten wiek się skończy a Królestwo Boże nastanie.

Biblia rozróżnia zasadniczo dwa stany ludzkości; niebo i ziemię, synów Bożych i synów ziemi czyli synów ludzkich, Królestwo Boże i królestwo księcia tego świata, ziemię i piekło czyli podziemie, ziemię oblecana i pustynię. Egipt pamiętający o Bogu i Egipt niepomyślny Boga, Raj i ziemię wygnania, pastwiska w górach i pastwiska w dolinach, uczestnictwo w godach Barankowych i pozostanie w ciemnościach zewnętrznych, dzień i noc lato i zima ducha.

D. C. N.

O RÓŻNYCH RELIGJACH.

Ostatnie rozdziały Księgi Ezechiela zawierają rodzaj projektu ustawy.

Pisany na wygnaniu, projekt ten zamyka się wiarą w rychły powrót do

Palestyny. Jest to pomysł utopijny i idealny, który nie liczy się ani z historją ani z geografją, ale reguluje sprawy życia praktycznego w sposób zupełnie realny. Na zasadzie tego projektu powstała około r. 440 Gmina Nehemiasza.

Praca zaczęta na wygnaniu, rozwijała się dalej w Palestynie, ale nie bacząc na warunki polityczne i społeczne, tworzyła z Izraela gminę Kultową. Strażniczkę nader cennych dóbr ludzkości, ale która w końcu zesłała na fatalną drogę, gdzie się wykrzywiła i sfalszowała w nadmiernym formalizmie.

Szło tu przedewszystkiem o te stosunki między Bogiem a narodem, których wyrazem jest Kult. Pominięto wszelkie rozważania polityczne. Króla zastępował Kapłan z rodziny Sadok a później Arcykapłan rzekomo pochodzący od Arona. Odtąd pod warunkiem swobody Kultu, stało się dla żydów rzeczą obojętną, czy są poddani Selencydom, Ptolomenszom, czy Rzymianom.

Telefon Market 9109

Zwraca się uwagę polskiej publiczności, że

DR. B. B. MATZ

POLSKI DENTYSTA

przeprowadził się z 41 Broome St. pod No. 3 Belmont Ave., róg
Springfield Ave., i Court Street.

Robota mostkowa naszą specjalnością

Godziny przyjęć: od 9-tej rano do 9-tej wieczór.

3 Belmont Avenue,

Newark, N. J.

ZAWIADOMIENIE.

Towarzystwo Bratniej Pomocy Im. G. Narutowicza, urządza zabawę taneczną w Sobotę, dnia 3-go Stycznia 1925 roku, w Sali ob. Rusiniak, (dawniej Sołka).

Wszystkich przyjaciół, niniejszem na tę zabawę zaprasza.

Wejście od osoby 25 centów.

Początek o 7:30 wieczorem.

Przy tej okazji szle życzenia Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku.

Z Szacunkiem

KOMITET

WESOŁYCH ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

MARJAN NOWAKOWSKI, Polska Gospoda
25 Broome St. Newark, N. J.

WESOŁYCH ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

T. BONDZIELEWSKI, Polska Gospoda i Real Estate.
33 Hensler St. Newark, N. J.

WESOŁYCH ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

T. PIETRZYK, Polska Gospoda
282 Ferry St. Newark, N. J.

WESOŁYCH ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

M. PIOTROWSKI — Polska Piekarnia
161 Wilson Ave. Newark, N. J.

WESOŁYCH ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

JAN POSŁUSZNY, Polska Gospoda
634 Springfield Ave. Newark, N. J.

Warszawa 19/27/XI-24 roku

DO PRZEWIELEBNEGO KSIĘDZA
BISKUPA POLSKO-KATOLICKIEGO
KOŚCIOŁA W NEWARK, N. J.

Przewielebny Księżę Biskupie!

Wczoraj otrzymałem 2 nr. „Posłańca 45 i 46 za które składał Bóg zapłać, ale jednocześnie nadmieniam że niedoszły rąk moich 39, 42, 43 i 44 o których nadesłanie najuprzejmiej proszę! Przy okazji posyłam w dalszym ciągu na „Posłańca” 2 złote.

Mając upoważnienie do pisywania korespondencji do „Posłańca” niniejszym postanowiłem skorzystać z takowego i napisać dlaczego będąc członkiem religijnym odstąpiłem od kościoła rzymskiego? Aby to dokładnie dowieść postaram się streścić przebieg swego życia które mało napewno się różni od milionów żyć tego pokroju ludzi co ja.

Urodziłem się w niewielkiej wiosce wśród pszennych mazowieckich gór które jednak wówczas jeszcze nie zdradzały swoją nagość, ale pokryte były gęstymi lasami, dnia 5 września. 1885 roku.

Wioska ta nazywa się Brzeźno, a znajduje się zupełnie w zapadłym kącie ziemi Dobrzyńskiej z jednej strony o 9 kilometrów od Wisły i historycznego zamku Bobrownickiego a drugiej strony, od stolicy Ziemi Dobrzyńskiej miasta Lipna. Tam to ujrzałem światło dzienne, a w niespełna 24 godzin doznałem łaski chrztu.....i upokorzenia od proboszcza parafji do której Brzeźno należało ks. R. Kierzkowskiemu rezydującego w miasteczku Kikole. Upokorzenie było tego rodzaju, iż ks. nie dał na chrzcie św. imion takich jakie sobie życzyli dać ojciec i matka tj. Antoni Bolesław, ale dał Pankracy. Było to upokorzenie dla mnie za winy które ja jeszcze nie zdążyłem popełnić. C. D. N.

S. KOZUBAL

SKŁAD WĘDLIN I WYRĄB MIĘSA
102 SO. ORANGE AVENUE.

Tel. Market 9485

F. R. RUSINIAK

Polska Gospoda, oraz hala na wszelkie zabawy.

62 JONES STREET.

S. ZBOROWSKA

Grosernia z buczernią i Owocarnia.

259 FERRY STREET

Tel. Mulberry 3199—0395

I. SIEGEL

FARBY, POKOSTY, OLEJE,
TAPETY.

8 CHARLTON STREET,
przy Springfield Ave.. Newark.

ST. KLASŁO

Cukierki, cygara, papierosy. Chłodne napoje i "Ice Cream"
92 Ferguson St.

Telefon Market 7239

JÓZEF ROTH

Polsko-Słowacki Pierwszorządny
MĘSKI KRAWIEC
Czyszczenie, prasowanie i reperacja
naszą specjalnością.
132 WEST STREET
między Montgomery i W. Kinney

ST. PAŁUBIAK

Polsko-Ukraińska Restauracja
oraz Hala na wszelkie okazje.
150 COURT STREET.

WESOŁYCH ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO

NOWEGO ROKU

NORBERT BERTEL

Skład Djamentów i Wszelkiej Bizuterji.

44-46 Springfield Ave.

Newark, N. J.

MARCUS BUCHNER

Wielki wybór wszelkich futer, kołnierzy i narękawków dla pań

Grzeczna usługa — Ceny przystępne

96 Springfield Avenue,

12 So. Orange Avenue

Bardzo tanie loty na splate w najzdrowszej okolicy stanu New Jersey przy Lakewood i Lakehurst

Jersey City Real Estate Exchange

S. F. Fairbanks, Auctioneer

897 Bergen Avenue,

Jersey City, N. J.

Piszcie po informacje, a nasz przedstawiciel was odwiedzi.

Polecam wszystkim na Święta specjalne cukierki po umiarkowanych cenach. Sodowa woda i najlepszy Ice Cream.

„Amelung Delicious Ice Cream Soda & Sundaes”

98 Springfield Avenue i 12 So. Orange Avenue

„Say It With Flowers”, Washington Florist

577 Broad St. at Central Ave., Newark, N. J.

Special for Xmas: large stock of Immortals, Red fringe, boxwood and Holly wreaths, loose red roping, red roses, red berries etc. Blooming and foliage plants, azaleas, Poinsettas, cyclamets, ferns and an unusually large stock of cut flowers. We send flowers by telegram to all cities.

Telephone: Market 9430.